

NHỮNG TÂM LÒNG LỚN VÀ NHỮNG CÁI ĐẦU NHỎ

Một đôi vợ chồng người Mỹ – Ken và Pat – đã quyết định dùng toàn bộ số tiền họ dành dụm được trong cả đời mình để làm một điều tốt đẹp cho người dân Việt Nam. Kết quả là một thư viện khang trang trị giá hơn 50 ngàn USD mọc lên trên vùng đất Bồng Sơn còn nhiều khó khăn của tỉnh Bình Định. Với sự háo hức muốn nhìn thấy công trình của cả đời mình đi vào hoạt động, mang lại lợi ích cho trẻ em VN, hai vợ chồng vừa sang VN dự lễ khánh thành thư viện, để rồi hôm nay họ lên máy bay trở về Mỹ với hai chữ **“very disappointed”** và câu nhận xét **“they have small minds”**.

Ken là một cựu chiến binh Mỹ trong cuộc chiến VN. Ông là lính trực thăng ở khu vực Bồng Sơn – Bình Định trong những năm 1969 – 1970

Hai năm chiến đấu ở đó đã để lại nhiều kỷ niệm giữa ông và mảnh đất này.

Nay ông trở lại với tư cách một thành viên của “The Library of Vietnam Project” nhằm xây dựng một thư viện và trung tâm học tập cộng đồng (mà ông gọi là “library and learning center”) cho trẻ em và người dân Bồng Sơn, mà vợ chồng ông là nhà tài trợ chính. Kinh phí dự kiến ban đầu là 35.000 USD, nhưng sau đó đã được đẩy lên tới 58.000 USD, trong đó vợ chồng ông hứa tài trợ 48.000 USD, hơn cả khoản tiền hai người dành dụm được và dự định dùng cho công việc từ thiện. Bà Pat đã quyết định không mua xe hơi mới thay cho chiếc xe cũ của bà để dành tiền xây thư viện.

Ngày khánh thành thư viện 9/12/2011 đã được xác định từ một năm trước, và vợ chồng ông luôn coi đó là một mốc thời gian rất có ý nghĩa với họ. Ông Ken nói với vợ rằng dịp này ông sẽ dẫn bà sang thăm VN và xem “chiếc xe hơi mới” của bà ở Bồng Sơn.

Hai vợ chồng đến VN ngày 3/12 và đã tham gia chuyến khám bệnh từ thiện của Từ thiện Minh Tâm tại Bến Tre ngày 4/12 và họ thực sự thích thú khi tiếp xúc những con người VN hiền hòa, hiếu khách nơi đó, cũng như khâm phục tinh thần làm việc vì cộng đồng của các thành viên Từ thiện Minh Tâm. Sau đó họ bay ra Bồng Sơn dự lễ khánh thành thư viện. Chiều 14/12, mình đã mời họ một buổi café như một lời chào tạm biệt trước khi họ về Mỹ ngày 15/12. Không ngờ, cuộc gặp mặt lần này lại là dịp để họ trút ra những nỗi bức xúc và thất vọng mà họ trải qua ở Bồng Sơn.

Dưới đây là những điều Ken và Pat kể lại với mình.

- Đặt chân đến Bồng Sơn, họ vô cùng bất ngờ khi thấy tấm bảng “Trường tiểu học Bồng Sơn” nằm chễm chệ trên tòa nhà mà lẽ ra phải là thư viện.

Ken và Pat muốn đặt tên cho thư viện này là “Bong Son – Lucky Star Library and Learning Center” vì Lucky Star chính là đơn vị mà Ken phục vụ thời chiến tranh. Chính quyền địa phương đã tự ý đổi tên và đổi cả chức năng của tòa nhà mà không hề báo một lời với vợ chồng ông – những người đã bỏ tiền xây nên tòa nhà đó – chưa nói đến việc xin ý kiến của vợ chồng ông.

Ken nói với mình **“I paid for it, but they changed the name. I want my money back.”**

- Lãnh đạo phòng giáo dục Bồng Sơn, người mà ông đã làm việc trực tiếp trong quá trình xây thư viện, đã không có mặt trong buổi lễ khánh thành thư viện (đã được xác định từ 1 năm trước) với lý do ... bận họp.

Ken nói, ông không thể hiểu vì sao họ lại họp đúng vào thời điểm mà đã được chọn từ trước cho việc khánh thành thư viện.

- Ken và Pat cảm thấy như họ là những vị khách không mời mà tới trong buổi lễ khánh thành thư viện do chính họ tài trợ xây dựng.

Ken nói, khi tới đến tài trợ xây thư viện, họ tay bắt mặt mừng, cảm ơn rồi rít, rồi sau khi nhận tiền và xây thư viện xong, họ “bye bye” như thể tôi đã hết nhiệm vụ ở chỗ này.

Không hề có một dòng chữ ghi ơn hai vợ chồng trong thư viện, mà chỉ có một tấm bảng ghi chung chung là “món quà của người Mỹ dành cho người dân Bồng Sơn”.

Ken bảo ông không biết sau khi ông đi rồi họ có gỡ bỏ tấm bảng này không nữa.

- Ngoài việc nâng kinh phí từ 35.000 USD lên 58.000 USD, họ còn “vội vã” thêm 20.000 USD để trang bị phòng máy tính cho thư viện.

Vợ chồng ông cũng nghĩ đến việc sẽ vận động tài trợ khoản này, thậm chí ông còn lên kế hoạch cho những chương trình dạy tiếng Anh qua mạng cho học sinh Bồng Sơn do nhóm ông thực hiện.

Nhưng với những gì đã diễn ra, Ken khẳng định **“Everything is finished. Now.”**

Ông nói với mình rằng ông quá thất vọng về những con người đó và đừng hòng có thêm một đồng tài trợ nào từ ông, mà thật sự ông cũng chẳng còn tiền vì đã trút hết vào dự án này. Ông nói rằng ông đến VN với thiện chí không chỉ xây dựng thư viện mà còn để tạo mối quan hệ giữa hai bên cho những sự hợp tác sau này. Thế nhưng **cái người ta cần ở ông chỉ là tiền mà thôi.**

Ông kết luận **“I value the relationship with them, but they have small minds”.**

Điều đáng trân trọng ở Ken và Pat là họ không vì những chuyện này mà mất đi tình cảm và hình ảnh đẹp về con người VN trong lòng họ. Khi tôi nói lấy làm tiếc về “bad experience” họ đã trải qua, họ đã sửa lại “chúng tôi không coi đó là khoảng thời gian tồi tệ.

Chúng tôi đã có khoảng thời gian tuyệt vời nhưng với những người không tốt. Tôi không nghĩ người VN là như vậy”.

Cảm ơn Ken và Pat về tấm lòng và những việc làm của hai người dành cho người dân VN. Tạm biệt và hẹn gặp lại trong một ngày không xa.

(Trích Facebook Tiến sỹ Nguyễn Đông Hải - một đồng nghiệp tại Đại học sư phạm TP.HCM)

Vũ Xuân Tráng